

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Čast. gospodje volilci!

Izbrati Vam bode v občinski svet može svojega zaupanja, katerim hočete izročiti skrb za napredek in blagostanje stolnega mesta.

Koliko lepega in koristnega je tekom let in sosebno po potresni katastrofi storil občinski svet, to mora videti in čutiti vsak, a marsikaj, kar se je sklenilo zadnji čas, čaka še izvršitve.

Občinskemu svetu je naloga, da z vsemi silami in neutrudljivo deluje v prenovljenju in v povzdigo naše, vsem tako mile bele Ljubljane.

Izvrševalni odbor narodne stranke priporoča Vam soglasno z zaupnimi možmi v ta namen kandidate, o katerih je prepričan, da imajo voljo in zmožnost, delovati za Vašo blaginjo.

Kandidata narodne stranke za I. volilni okraj

ki voli v petek, dne 28. aprila t. l. sta gospoda:

dr. Karol vitez Bleiweis
Trsteniški

primarij in posestnik,

Franč Grošelj

trgovec in posestnik.

Častiti gospodje volilci! Ako zjedinite svoje glasove za kandidata, katera Vam priporoča izvrševalni odbor narodne stranke, pripomogli boste k taki popolnitvi občinskega sveta, katera bode v sebi imela poroštvo za uspešno in tudi plodonosno delovanje njegovo.

Volite torej soglasno!

V Ljubljani, dne 25. aprila 1899.

Izvrševalni odbor narodne stranke.

Deželni zbor kranjski.

(XII. seja dne 25. aprila.)

Predsedoval je dež. glavar pl. Detela. Došle predloge in peticije so se odkazale pristojnim odsekom.

Posl. Šubic in tovariši so podali naslednji samostojni predlog: Visoki deželni zbor skleni: 1. Ustanovi se deželna obrtna komisija, kateri bode naloga, naslanjaje se na c. kr. trgovskega ministerstva osrednjo akcijo za pospeševanje malega obrta, skrbeti za podporo, povzdigo, razvoj in procvit kranjske obrtnije. To nalogo izvršuje deželna obrtna komisija osobito s tem, da razširja in vpeljuje nove priznane delavske pripomočke in metode; da oživetvarja učne kurze za obrtnike, prireja razstave in preiskrbuje obrtnikom razna delavska sredstva; da pospešuje gospodarsko organizacijo malega obrta z osnovanjem zadrug in končno da vpliva na dajanje kredita za male obrtnike. Točke 2., 3., 4., 5., 6. in 7. se tičejo sestave te komisije, njenega statuta, finančnih prispev dežele in sodelovanja c. kr. vlade.

Posl. Loy je interpeliral vlado radi hrvatskih razbojnikov, ki prihajajo na Kranjsko, na kar je deželni predsednik baron Hein pojasnil, da skuša doseči pomnožitev orožniških postaj, in da organizuje politična oblastva nočne straže po vaseh.

Posl. Povše je utemeljeval svoj samostalni predlog glede znižanja pristojbin pri prepisih kmetskih posestev in je bil ta predlog odkazan upravnemu odseku.

Društvu zdravnikov na Kranjskem se je po poročilu posl. Murnika dovolil prispevek 100 gld. za Löschnerjevo ustanovo.

Posl. Murnik je poročal o prošnji prof. A. Pavlina za podporo, za napravo 12 izvodov kranjskega herbarija in predlagal, naj se za letos dovoli 200 gold., za naslednjih devet let pa po 100 gld.

Posl. Šubic je predlagal, naj se z ozirom na važnost herbarija podpora zviša in naj se dovoli za letos 400 gld., za naslednjih devet let pa po 200 gl. Ta predlog,

ki sta ga podpirala tudi poslanca dr. Pa-pež in Murnik, je bil sprejet.

Poslanec Hribar je poročal o prošnji „Dramatičnega društva“ v Ljubljani za brezplačno prepustitev lož v gledališči. Prošnja se je odklonila.

O Kalanovem predlogu glede obrtne razstave je bilo po poročilu posl. Hribarja sklenjeno naročiti dež. odboru, naj uvažuje, če bi ne kazalo v zvezi z razstavo motorjev l. 1901. prirediti v Ljubljani splošno deželno razstavo in naj v prihodnjem zasedanju stavi svoje predloge.

O Božičevem predlogu glede trtnice za vipavsko dolino je poročal posl. vitez Langer. Sklenilo se je, da se s 1250 gld. subvencionirata dve trtnici v postojinskem okraju, jedna večja v Vipavski dolini in manjša v Vremah.

Posl. Jelovšek je poročal o prošnjah občin Št. Jošt, Trata, Horjul, Polhovi gradec in Vrdice o cestnih zadevah. Naročilo se je dež. odboru, da v prihodnjem zasedanju stavi svoje predloge.

Zanimiva razprava se je unela pri načrtu realnega zakona, o katerem je poročal posl. Šubic.

Posl. dr. Schaffer se je postavil na stališče, da je zakon sploh nepotreben, češ, da je v celi deželi samo jeden zavod, ta je pa tako uzoren, da ne kaže pri njega uredbi ničesar preminjati. Jediní vzrok, da se hoče ustvariti zakon, je ta, da bi se z njega pomočjo predrugačile jezikovne razmere. Govornik je trdil, da je že pri sedanjí jezikovni uredbi na realki za slovenske dijake popolnoma preskrbljeno. Sedanje razmere ne uplivajo baje čisto nič na dobro slovensko mišljenje dijakov, in dokaz tega je, da je iz te realke izšel slovenski pesnik, ki je deloma po svoji nadarjenosti, deloma po reklamni knezoškofa postal nekako slaven. Govornik je na to kritikoval zakonski načrt, rekši, da je narejen po štajerskem šimeljnu, in da se je od organizacijskega načrta oddaljil bolj, nego katerikoli realčni zakon, kakor se je sploh vsa akcija začela le vsled pritiska iz žurnalističnih krogov. Ugovarjal je nasvetu, da bodi hrvatski je-

zik neobligaten učni predmet, in zlasti do ločbam, po katerih se učni jezik, ako se ne doseže dogovor mej tistimi, ki zavod vzdržujejo, določi potom porazumljenja mej dež. odborom in dež. šolskim oblastvom. Za slučaj, da se tudi to porazumljenje ne doseže, pravi načrt, da je odločitev prepustiti naučnemu ministerstvu, katero pa mora na vsak način napraviti na spodnjih razredih slovenske paralelke. Govornik se je odločno upiral vsaki določbi glede učnega jezika in je zahteval, naj se načrt premeni, tako da določi učni jezik učna uprava sama. Spodtikal se je tudi ob določbi, da je za slovenske dijake napraviti slovenske razrede, za nemške pa nemške, češ, da se s tem omejuje pravica starišev, pošiljati svoje sinove v katere oddelke hočejo. Govornik je opozarjal, da že obstoji nekaka taka naredba in trdil, da je ta naredba vzrok, da pojema število slovenskih dijakov na realki, dočim rase število nemških dijakov. Končno se je govornik izrekel proti določbam, da bi se dijaki glede pouka v jezikih razdelili na več skupin, in da bi bila oba deželna jezika obligatna predmeta za vse dijake, proti določbi, da se naj izdajajo spričevala v obeh deželnih jezikih in proti določbi, da bi moral ravnatelj dvojezičnega zavoda biti zmožen obeh učnih jezikov, ter končal svoja izvajanja s predlogom, naj se ta. interesom prebivalstva, učencev in učiteljev nasprotujoči zakonski načrt vrne dež. odboru z naročilom, da ga prenaredi in sicer na podlagi sedanje uredbe ljubljanske realke.

Posl. Hribar je rekel, da se je oglasil samo zato, ker ga je predgovornik takorekoč izzval. Predgovornik je trdil, da pri znava predloženo poročilo, da je ljubljanska realka uzoren zavod. Te trditve ni v poročilu nikjer najti. Govornik je z vso odločnostjo protestoval proti temu, da se realka imenovala uzoren zavod. Zavod je vse prej kakor uzoren, zavod je tak, da ga res ni jednacega v državi, in da je naučno ministerstvo radi razmer na tem zavodu upeljalo preiskavo. Govornik je izrekel obžalovanje, da šolske oblasti niso nikdar imele

LISTEK.

Tri slike.

Svečani dan. — „Živio kralj!“ — Apoteoza.

Opisal Vatroslav Holz.

(Konec.)

Štirinajst dekliskih glavice naravne velikosti, posnetih v oni blaženi mladostni dobi, ko še jasnega devišstva, sevajočega jim z obličja in iz očes, ni skalil strupeni dih kakšne nedostojne misli ali želje — to vam je pristen rajski vrt človeštva, po katerem se nam ozira oko z onim neutrušnim koprnenjem, kakor našemu pesniku „nazaj v planinski raj“.

Posamične glavice te dekliske četirijnajstotice so uprizorjene in modelovane kaj različno: veleplastično in označujoče individualno, ali ipak povsem jednotno, v milozročjo celoto ubrane, da bi vešč gledalec ne mogel pogrešati nobedne izmed njih! Kolika živobojnost inkarnata na dekliskih obrazkih, zdravih in cvetočih, kakor zoreča jabolka; kolika intenzivnost solnčnega sijaja in vseh premičnih odsevov, ki so razliti po njih, in kolika iskrost onih plenarističnih „valérov“, ki objemajo te

plavolase, kodraste dekliske glavice, da ne govorim o preljubki porednosti in prirojeni koketnosti, razodevajoči se iz ljubeznivih očí in sladko se smehljajočih ust — vse to je treba le videti, kajti za opis teh mladostnih čarov je preokorno sleheruo še toli spretno pero! —

In naposled tretja, najlepša slika, „pièce de résistance“ vse bivše zagrebške razstave je bil Bukovčev „Original kazalištnog zastora“. To je veličastna, pregenijalno zamišljena ter mojsterski dovršena — apoteoza jugoslovanskega preporeda na kulturno-umetniškem polju, katere dostojni posnetek je mojster Bukovac preslikal na glavno zagrinjalo novega deželnega gledališča v Zagrebu.

Na ti svoji najlepši sliki je Bukovac ustvaril vidno apologijo prvega dramatika jugoslovanskega, Gundulića, ter uprizoril velevažen trenotek iz preporeda jugoslovanskega. Njegova slika nam prikazuje čarovito vizijo, in sicer, kako se poslanstvo hrvaških preporediteljev poklanja slavnemu Dubrovčanu.

Gundulić sedi na vzvišenem prestolu, gori na jasni ploščadi grškega peristyla, oblečen v škrlatno togo, kateri slikovita draperija se mu razgrinja preko kolen. Z glave se mu valijo dolgi, kodrasti lasje, in dočim se oprijemlje s rokama prestolovih

držajev, zre ves zavzet na prihajajoče slavitelje. Ob desni rami mu sloni vitkostasna Vila, z belo, prozorno tančico odeta, ki se dviguje kakor lahna meglica kvišku. Objemaje ga z levico okrog ramen, sega mu z desnico v desno roko ter sklonjena k njemu v dražestnem ovinku svojega telesa poljublja mu pesniško čelo.

Nad pesnikom zgoraj pod arhitravskim stropom se vijejo v čarobnem plesu predražestne Vile in Muze v klasičnih haljinah, v raznovrstnih pozaturah svobodno po zraku vzletaje, pri čemur se jim blišče izza genijalno ubranih draperij plastiški oblikovana nedrija...

Nad pevcom „Osmanovim“ se dviga v širnem polukrogu visok grški peristyl z kanelovanimi, dorskimi stebri, katere opletajo svitkom podobni kapitlji.

Po belokamenih stopnjicah, po katerih so razgrnjene pisane preproge, prihaja slavnostno poslanstvo hrvaških slovstvenikov iz preporeadne dobe. Na čelu jim je Ljudevit Gaj, za njim stoji grof Drašković, potem Demeter, Mažuranić, Stanko Vraz, za temi Strossmayer, grofica Erdödi; dalje zadaj Preradović, Stooš, Nemčić ter Lisinski in Livadić, kakor i drugi slavni možje iz novejšje dobe. In tu doli v desnem kotu prihaja gledališki par igralcev z lovorjevim vencem.

Okrog peristyla pa je zbrana množica ljudstva z zastavami, izmej katerega so se nekateri popeli na balustrado.

Gunduliću ob levi se odpira razgled na Dubrovnik, a na desno za poslanstvom se razgrinja Zagreb s hribovitim ozadjem. In tu spredaj, po stopnjicah so razpeti cvetoči venci s palmovimi vejami. Ob prestolovem vznožji ležita bahant in bahantinja, katerima piska na frulo ob desnem kadilniku sloneč pastir...

Mojsterski je naslikana peristylava arhitektura, žvobojni njegov marmor, pestro cvetje vencev, zlasti pa posamične podobe poslanstva, in sicer historična sličnost njihovih potretov in narodnih oblek. Sploh je kompozicija vse slike uprav genijalna, in pojedine osebe so združene v skladno ubrano, celotno skupino, katere pozornost je osredotočena v jednom pogledu na vzvišenega slavljence...

Kolorit te prekrasne slike je povsem veder in milobožen s solnčnim sijem napojen, tako da ima vsa mnogolična scenarija nekakšen eleganten, svečanosten značaj velevažnega narodno-kulturnega slavlja.

Po mojem instinktivnem okusu je to najdovršnejša slika Bukovčeva, glasno zveneč slikarski slavošpev jugoslovanske renesance na literarno-umetniškem polju, nam obeta sijajno bodočnost!

in tudi sedaj nimajo volje, narediti konec nečuvnim razmeram na ljubljanski realki in je potem osvetlil dr. Schafferjevo opazko, da število slovenskih dijakov poje, število nemških dijakov pa rase. Naraščanje nemških dijakov je umljivo. Na realki se namreč nemški dijaki umetno fabricirajo. Iz letnega poročila ljubljanske realke je lahko razvideti, kako se pri tem postopa. Na realki velja načelo, da se vsi dijaki, ki so v prvi paralelki, smatrajo za Nemce, tudi če so otroci slovenskih starišev in če svoja imena pišejo s slovenskim pravopisom. Drugače pa je z dijaki druge paralelke. Ti se skrbno delo po narodnosti in šolsko vodstvo postopa v tem oziru uprav mojsterski. Najboljši dokaz tega je letno poročilo ljubljanske realke. V jednom teh poročil je bilo v III. razredu 63 učenec, in sicer je ravnateljstvo našlo v nemškem oddelku 29 Nemcev, 3 Italijane in 1 Čeha, v takozvanem slovenskem oddelku pa 29 Nemcev in 1 Slovenca. Kakšni pa so ti Nemci? Govornik je prečital vsa imena in poslušali smo jih strme, kajti vsi dijaki so sami Slovenci, deloma iz znanih narodnih hiš. Na ta način, je nadaljeval govornik, se ni čuditi, če se množi število nemških dijakov in če se je tisto leto izračunilo, da je obiskovalo realko 207 Nemcev in 123 Slovencev. Ako bi se bilo pravilno štel, bi bilo razmerje drugačno, bi bilo izkazanih 151 Slovencev in le 278 Nemcev. Morda bi kdo utegnil misliti, da se je ravnateljstvo pri številjenju zmotilo. To bi bil sicer dokaz površnosti, s katero se dela, ali tudi to je popolnoma izključeno, kajti, če bi se bilo ravnateljstvo zmotilo, bi pri končni številki moralo na vsak način svojo zmoto zapaziti. To pa se ni zgodilo, in zato ni dvoma, da se tako postopa sistematično, da je to sistem. Ako se uvažuje, da so te številke oficijalne, in da je končna odločba o nasvetovanem zakonu v rokah ministerstva, ki se bo ravnalo po teh številkah, potem je očitno da se sistematično zmanjšuje število slovenskih dijakov, število nemških pa umetno povečuje. Sicer pa, je končal govornik, sem pripravljen povedati, kako šolske oblasti ne storijo, da nastanejo redne razmere.

Dež. predsednik baron Hein je v daljšem govoru podrl vse nade, da zadobi realčni zakon sankcijo. Izjavil je, da zahteva vlada, da ostane vodstvo državnih zavodov izključno v rokah državnih organov. Državni zavodi se vzdržujejo iz državnih sredstev, in zato vlada ne dovoli, da se omeji njena pravica, določiti učni jezik. Ako smatra vlada paralelke za potrebne, jih lahko aktivira brez zakona, ako jih smatra za nepotrebne, potem zakona ne predloži v sankcijo. Govornik je potem na dolgo in na široko dokazoval potrebo obligatornega učenja drugega dež. jezika na srednjih šolah in zavračal Hribarjevo očitjanje, da šolska oblastva glede razmer na realki niso storila svoje dolžnosti. Oblastva so svojo dolžnost vedno izpolnjevala, a njih odredbe se seveda niso obešale na veliki zvon. Hribarjeva očitjanja so prenatrjena. Res je, da se vrše preiskave radi razmer in dogodb na realki, ali dokler ni preiskava končana, se o tej stvari ne sme govoriti.

Posl. baron Schwegel je pritrjeval izvajanjem dež. predsednika glede obligatornega učenja obeh dež. jezikov na realki in se glede preuredbe postavil na stališče, da sedanja, izključno nemška uredba ljubljanske popolnoma zadošča vsem potrebam, da se te uredbe ni smeti dotakniti, ker bi se sicer zanesel razpor za vod. Deželni zbor nima moči, uplivati na razmere drž. zavoda. Govornik je grajal, da je odsek predrugačil predlog dež. odbora in pritrjač temu, kar je povedal glede posamičnih določb dr. Schafferja, je izjavil, da se njegova stranka ne udeležuje specialne debate, ako se ne sprejme predlog, da naj se načrt vrne dež. odboru. Končno je govornik s posebnim povdankom naglašal, da o razmerah na realki, zaradi katerih se je začela preiskava, ni smeti govoriti, dokler preiskava ni končana.

Generalna debata se je nato pretrgala in se bode nadaljevala v prihodnji seji, t. j. v četrtek.

V Ljubljani, 26. aprila.

Tirolski nemški radikalci proti delitvi Tirolske.

Te dni se je vršil v Gossensassu shod tirolskih radikalcev, ki so se izrekli

soglasno proti razdelitvi Tirolske v nemški in italijanski upravni del. Skupščinarji so sklenili resolucijo, s katero pozivljajo poslance, naj delujejo proti delitvi, češ, da hoče s tem samo vlada pridobiti italijanske poslance za večino v državnem zboru. Shod je protestiral, da se nastavijo italijanski uradniki, in da se uvede v južnotirolskih šolah italijanščina kot učni jezik. — Tudi tu se kaže stara resnica, da hočejo imeti radikalci boj povsod, bodisi na Češkem bodisi na Moravskem ali Tirolskem. Narodne sprave ti prepričani ne marajo. Na Tirolskem pa bi jo menda vendarle hoteli, če bi obljubili Italijani, da se pridružijo radikalcem.

Italija.

Hrupne slavnosti, o katerih poročajo gostobesedni italijanski časopisi, ne morejo prikriti žalostnega notranjepolitičnega položaja Italije. Parlament, ki je zopet sklican za te dni k 3. zasedanju, pomete bržčas Pellouxovo ministerstvo. Boj se začne s vprašanjem glede Kitajske. Nasprotniki kabineta v tej zadevi so radikalci, republikanci in socialisti. Pa tudi v drugih strankah je mnogo nasprotnikov zunanega ministra, Canevara, ki je zašel čisto pod angleško odvisnost. Drugi trdi oreh so reformski zakoni. Tretje vprašanje pa tvorijo razni finančni načrti. Vse to pride v tem zasedanju na vrsto, in Pelloux bo srečen, ako se reši le z renoviranjem kabineta iz afere.

Bojkotiran poslanik.

Zastopnik zvezne republike Mehike v Washingtonu, Aspiroz je bojkotiran od vseh diplomatskih zastopnikov v severnoameričanskem glavnem mestu. Aspiroz je fungiral ob svojem času kot javni tožitelj cesarja Maksimilijana in njegova krivda je največ, da je bil Maksimilijan ustreljen. Poslanika Avstro-Ogrske in Belgije se izogibljeta mehiškemu poslaniku ter ga ne povabita nikdar na zabavo, h katerim so povabljeni vsi drugi poslaniki. Toda tudi drugi evropski zastopniki nočejo občeati z Aspirozom, ki se bo moral torej vrniti domov ter najti nadomestnika.

Američanska prevzetnost.

Na čast kapitane Coghlana, ki se je vrnil s svojo ladjo s Filipin, je bil te dni v Washingtonu banket. Pri tej priliki je povedal Coghlan čuden dogodek, ki razsvetljuje z bengalično lučjo mogočnost Amerikancev. Ko je blokiral admiral Dewey Manilo, je prišel k njemu kot poslanec nemškega admirala neki častnik, ki mu je prišel sporočiti, da blokada za nemške ladje ne more veljati, in da hote Nemci zapustiti okrožje manilske luke. Dewey pa je rekel častniku: „Recite svojemu admiralu, njegove ladje morajo mirovati, ako jaz tako ukažem. Jaz hočem, da je blokada popolna“. Častnik je na to pripomnil: Toda mi imamo vendar svojo zastavo! Dewey pa ga je zavrnil: „Zastavo dobite vate! za polovico dolarja povsod, in vse španske brodovje more priti s tako zastavo na nas. Zato morate mirovati. Recite svojemu admiralu, da je skrajni čas, da spremeni svoje vedenje. Ako ne uboga, dobi odgovor. Ta odgovor pa more biti le jeden, vojna. Ako ima veselje za vojno z Zjedinjenimi državami, jo ima lahko v petih minutah“. — Nemški listi se sedaj silno togote radi kapitanove indiskrenosti in nemški poslanik je že posredoval, da je dobil kapitan — ki je v pijanosti preveč odkritosrčno govoril — ukor.

Nesrečna bitka na Filipinih.

Pred petimi dnevi se je sporočalo, da so bili Amerikanci v neki bitki na Filipinih premagani. Sedaj se javlja natančneje: Iz Manile poročajo o nesrečni bitki s Tagali, ki so bili v zasedi. V bitki so padli polkovnik, poročnik in več mož, okoli 50 jih je bilo ranjenih. Gotovo je to američansko poročilo nepopolno, kajti z druge strani se javlja, da so Tagali, ki so bili skriti v neki soteski, popolnoma pobili ves vojaški oddelek in da se jih je rešilo jedva 15.

Dopisi.

Z Barja, 24. aprila. Gospod urednik! Zdi se mi, da bode skoraj prav, če svet nekoliko zve, kako se je tudi pri nas na Barji — na tem jednoličnem Barji, na katerem sicer le žabe svoje kantate kriče — kako se je tudi pri nas delovalo za „vero“ in jedino le za „vero!“ Voliti nam je bilo petero novih odbornikov v mestni

zastop, in odkar je izšla parola od najodličnejše duhovske strani, da se ima v mestnem zastopu ustanoviti klerikalna opozicija, od tedaj videl si žigati po Barji klerikalne agitatorje v fikcijah, na kolesih pa tudi slednji dan. Narodna stranka storila je premalo — morda da ni razpolagala s tolikimi sredstvi. No — naj bo kakor hoče, zmagala je narodna stranka, in radi tega ne bom izgubljal nepotrebnih besedij, temveč Vam hočem podati le nekaj zanimivosti.

Po Hauptmancih agitovalo se je na ta način, da se je ljudem reklo: „Če ne bode te volili duhovnov, kdo vas bode pa hotel pokopati? Nihče!“ — Kaj pomeni jednako pretenje za priproste ljudi, to si vsak lahko misli. Vsaj se je drznil klerikalni agitator celo meni v lice zabrusiti, da mi ne bo v domačem župnijski „cinklok“ zvonil!! — In kaj sem zagrešil? Prav ničesar drugega, kot da sem pristal narodne stranke, pa da danes nisem držal križem rok. Nisem se prej utikal v nikako agitacijo, a ko sem videl danes v jutru dohajati pijane otroke v šolo, tedaj mi je zavrela kri. Zanimal sem se za otroške govornice natančneje in kaj sem zvedel? Včeraj imeli so klerikalci na Illovici shod za „vero“, katerega se je udeležilo vse, ne izvzemši malih otrok. Pa zakaj bi se tudi ne, saj je bilo pijače in jedi za dve Illovici, ko bi hoteli spiti pijačo samo možje. Vina so imeli 139 litrov, piva 100 litrov. Pilo se je, da je vse teklo, in upijani so se tudi tiste učenci: G. Rudolf, Ana in Mici (7 let stara); S. Martin in Reza (7 let stara); Z-ov Francelj in Jarnej; Št-ova Marija in njena sestričina in še nekaj drugih.

Ker je pijače ostalo od včeraj silno veliko, so bili vsi ti učenci že danes v jutru z novega pijani, ker se jim je reklo: „Če ne bote pili, vas bomo pa nabili!“ — Sov Martin se je v šolo grede zvalil v jarek, iz katerega ga je potegnil njegov součenec, v šoli pa sem prvi hip menil, da imam nevarno bolnega pred seboj.

Na družem shodu v Črnavsi so bile po izreku otrok „vse babe“ pijane, saj je bilo pijače 200 litrov. Pijani pa so bili tudi učenci: C-ov Karel; S. Janez in Franca; R. Urša; M. Francelj; V. Francelj in Pavel; J. Lojzek in B-ov Pepe. Od teh so se J. Lojzek, S. Franca in Janez tako navžili dobrot, da so po lastnem izreku vsi „kazvali“. Sinček najbolj vernega, za evangelje unetega agitatorja, M. Francelj, se ga je tako nalezal, da se je po cesti „valov“.

Gospod urednik! Tu naj mi ostane kri mirna — tu ko vidim, kako se pod katoliškim zaščitom tako brezsrčno podira to, kar je s trudom zidala šola, ko vidim, kako se iz otroških src trga vera v pravo in dobro. Saj mora že otrok spoznati, da je vse le humbug. In vendar se je reklo, da kristjani pridejo vsi na shod v Črnavsi k Z-ju, brezverci in „domokradje“ pa k M-ju, kjer je imela narodna stranka svoj shod. In glejte — kristjani so celo svoje otroke upijani, med nami brezverci (kajti tudi jaz sem vštet v isto kategorijo!) pa ni bilo pijanega niti odraslega moža. Otrok bi ne bili niti trpeli med seboj. In klerikalci so na katol. podlagi pozno v noč plesali jedli, pili, mi smo se z mrakom razšli!

Na klerikalnem shodu se je ljudem reklo: „Koga pa bote volili, ako ne duhovnov, katere potrebujete prve, ko svet zagledate (jaz sem menil, da habico! Op. stavčeva.) in zadnje, ko zapuščate ta svet!“

Še bi Vam povedal nekaterih rečij, gospod urednik, a bojim se, da mi sicer spis pristrižete. Toraj — z Bogom!

Učitelj.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. aprila.

— **Osebnosti.** Župnik gosp. Ivan Debeljak v Predvoru je dobil častno svetinjo za štiridesetletno službovanje.

— **Zmagatudi v II. razredu.** Narodna stranka je tudi v II. razredu popolnoma zmagala, dasi se je bilo boriti na dve strani. Udeležba pri volitvi je bila ogromna. Od 1185 volilcev jih je prišlo na volišče 845. Kandidatje narodne stranke so dobili, in sicer Hribar 479, dr. Tavčar 468, Šubio 469, dr. Požar 466 glasov, in so torej izvoljeni. Kandidatje klerikalne stranke so dobili: Peterca 183, Sušnik 183, Vencajz 196 in We-

ster 183 glasov; nemški kandidatje pa so dobili: dr. Eger 186, Januschowsky 185, Schrey 185 in Wettach 188 glasov. Tako Nemci in klerikalci so upali, da povzročijo ožje volitev, in Nemci, hoteč pokazati svojo moč, so že avizirali svoje pristale, naj za slučaj ožje volitve glasujejo za tisto stranko, ki je dobila manj glasov, da dotična stranka potem z njihovo pomočjo zmaga. Toda to upanje se je izjalovilo. Navzlic temu, da so tako klerikalci kakor Nemci šli zoper narodno stranko s svojimi kandidati v boj, je narodna stranka na prvi mah zmagala in to sijajno. Ob skali zavednosti, samostojnosti in odločnosti slovenskih narodnih naprednih volilcev se je razbil nasprotniški naval. Čast in grogovita slava takim volilcem!

— **Klerikalci v jezi.** Klerikalci so valed včerajšnjega kolosalnega poraza kar podivjali same jeze. Žrtvovali so za to volitev ogromno svote, delali so že več tednov zanje, agitovali v cerkvah, v spovednicah in po hišah lagali in obrekovali na vse možne načine in bili tako gotovi zmage, da so se kar norca delali iz narodne stranke. Zdaj pa ta poraz! Narodni kandidatje so dobili celih 237 glasov več, kakor klerikalni in to zgolj slovenskih glasov. Ali se je po tako velikanskem porazu — ki jasno dokazuje, da škof in njegovi kaplani in kanoniki, da Šušteršiči in Kreki vsi skupaj nimajo nič upliva na zavedne volilce, da klerikalna stranka v stolnem mestu nič ne velja in nič ne šteje, ali se je čuditi, da soka znoreli same besnosti? Gotovo ne! „Slovenec“ klepeta sinoči o sleparijah in nezakonitostih, ki so se zgodile pri volitvi in deklamuje o Pyrrhovi zmagi, a dokaza za vse svoje trditve ni navel drugega, kakor da je bil dr. Šušteršič po policiji odstranjen iz dvorane, ker se ni uklonil sklepu komisije in hotel prisiliti javen skrutinij, dočim je doslej vsa leta bil skrutinij vedno tajen. Drugega dokaza ni „Slovenec“ navedel nobenega, ker se je volitev pravilno in strogo zakonito vršila. Štoperali so samo volilci pri agitaciji in to na tisti način, kakor klerikalci po vsem svetu. Vse „Slovenčev“ vpitje nima drugega namena, kakor maskirati klerikalni poraz in oslabiti vtis, kateri naredi zmaga narodne stranke. Toda številke govore jezik, ki ga vsakdo razume, številke s praznim klepetanjem in vpitjem, s pavšalnimi sumničeni ni ovredni. 237 glasov večine. S tem je povedano vse, in zato se slovenska napredna Ljubljana samo smeje izbruhom onemogle jeze klerikalne stranke.

— **Karol Kette.** Danes zjutraj ob 9. uri je umrl slovenski pesnik Kette, ki je bil med najmlajšimi poeti „Ljubljanskega Zvona“ nedvomno najženjalnejši in najoriginalnejši. Njegovi moderni soneti so vzbujali vsestransko pozornost in njegove pesmi so se odlikovale po neki izredni prirčnosti, toploti in dojmivosti. V teku treh let je pod pseudonimi Mihael Mihajlov, Zor in Zvonoslav napisal v „Lj. Zvonu“ in v „Novi Nadi“ toliko krasnih pesmij, da bi napolnile lep zvezek. Kakor čujemo, sta dva tukajšna literata že poskrbela, da izidejo zbrane Kettejeve pesmi kmalu v ličnem snopiču. Gosp. Kette je dobil kal svoje morilne prane bolezni pri vojaki. Že od januarja t. l. je ležal v vojaški bolnici v Trstu; minoli mesec pa je došel v Ljubljano in obležal pri nekem prijatelju. Vstal ni več. Pridržuj se, da pišemo o Ketteju v kratkem kaj več, sporočimo danes le, da je odločil blagi pokojnik ves honorar prodanih pesmij slovenskemu podpornemu društvu za slovenske dijake na Dunaju. Pogreb bode jutri, v četrtek ob 6. zvečer. Pokopan bode bržčas v rakvi „Pisatelj-skega društva“. N. v m. p.

— **Deželni zbor kranjski** ima jutri, dne 27. aprila t. l. od 10. uri dopoldne sejo. Dnevni red: 1. Branje zapisnika XII. deželnozborske seje dne 25. aprila 1899. l. 2. Naznanila deželnozborskega predsedstva. 3. Poročilo upravnega odbora o načrtu reālčnega zakona (k prilogi 15.) 4. Poročilo deželnega odbora o novi deželni bolnici, o izvršitvi deželnozborskih sklepov z dne 11. februarja 1898. ter o stavbnih stroških do konca 1898. leta. 5. Poročilo deželnega odbora o uvrstitvi občinske ceste Rakek-Ivanjeselo-Laze-Martinjehrib-Dolenji Logatec mej okrajne ceste. 6. Ustno poročilo finančnega odbora o proračunih bolnišničnega, blazniš-

nega, poročnišničnega in najdenišničnega zaklada za 1899. leto. 7. Ustno poročilo finančnega odseka o peticijah, in sicer: a) posestnikov v Št. Gotardu za podporo za napravo vodovoda; b) posestnikov iz Malih Lipljen za podporo za napravo vodovoda; c) o prošnji posestnikov vasi Boga občina Vrabče, za podporo za napravo kapnic; d) posestnika Janeza Avbeljina iz Golčjajev, občina Blagovica, za podporo za napravo vodnjaka; e) županstva v Sodražici za podporo za popravilo ceste iz Sodražice proti sv. Gregorju; f) Marije Freier, vdove muzejkega kustosa, za dovolitev miloščine. 8. Ustno poročilo upravnega odseka o samostalnem predlogu gospoda poslanca Andreja Kalana glede ustanovitve obrtnih sodišč. 9. Ustno poročilo upravnega odseka glede projekta o napravi mostov čez reko Krko pri Dobravi in Mrsečji vasi v političnem okraju Krškem.

— **Slovenci v štajerskem deželnem zboru.** Iz Gradca se nam piše: Kakor se je že poročalo, se je predlog slovenskih dež. poslancev za ustanovitev meščanske šole pri Sv. Juriju na južni železnici s slovenskim učnim jezikom v seji dne 20. t. m. od večine odklonil, ne da bi se vsaj učnemu odseku odkazal. To je nova praksa v štaj. dež. zboru. Zanimivo pri tem je, da sta dan poprej oba kluba nemške večine jednoglasno sklenila za odkazanje odseku glasovati, in da so se le v seji sami začeli zastopniki južno-štajerskih renegatov agitirati za odklonitev predloga a. limine. In ta agitacija se jim je posrečila. Členi nemške ljudske stranke so pokazali, da njihova brutalnost nima nobene meje. Stallner in Lenko pa sta prevzela poveljništvo nemške večine. Slovenci so z ozirom na tako postopanje iz seje dne 20. t. m. odšli. Po temeljitnem posvetovanju so sklenili za sedaj še ne izstopiti definitivno iz dež. zbora, marveč so prišli danes zopet k seji; pred začetkom dnevnega reda pa je gosp. dež. glavarja namestnik, dr. Josip Sernec v imeni Slovencev oddal sledečo izjavo: „Večini štajerskega deželnega zbora se je v seji dne 20. aprila t. l. zljubilo naš predlog za ustanovitev deželne meščanske šole s slovenskim učnim jezikom v Št. Juriju na južni železnici odkloniti a. limine. S takovo prakso večine proti manjšini ovirani smo v izvrševanju svojih parlamentarnih dolžnosti, ker nam ni mogoče v tej zbornici predlogov, ki so velevažni za naše ljudstvo, niti spraviti do posvetovanja. Kot zastopniki slovenskega naroda na štajerskem moramo z vso odločnostjo protestovati zoper tako postopanje, ki prezira parlamentarne, samo ob sebi umevne običaje, kakor so v navadi v drugih deželnih zborih, kaže nenavadno mero narodne nestrpnosti proti slovenskemu ljudstvu in najgloblje žalosti nas in naše volilce.“

— „**Slovenske Matice**“ CXVII. odbora seja bo dne 3. maja 1899. l. ob petih popoldne v društveni pisarni. — Spored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Odobrenje zapisnika o CXVI. odborovi seji. 3. Poročilo o računih za l. 1898. 4. Poročilo o letošnjih društvenih knjigah. 5. Poročilo o pripravi za občni zbor. 6. Tajnikovo poročilo. 7. Slučajnosti.

— **Koncert „Glasbene Matice“** bode danes ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“. Prekrasni in bogati vzpored smo že prijavili ter nam ni treba naše muzikalično občinstvo znova opozarjati nanj. Odlični umetniki, kakor so g. dr. B. Stuhec, g. Jos. Procházka in najpriljubljenejša ljubljanska sopranistica, gdca. Mira Dev so že sami porok, da bode tudi IV. redni koncert izborn. Nekaj novega pa se ponudi danes občinstvu z 18letnim violonistom g. Bohuslavom Lhotskim, ki je uprav fenomenalen virtuoz in ki je v Novem mestu na koncertu „Glasbene Matice“ vse poslušalce naravnost fasciniral s svojim divnim sviranjem. Nadejamo se torej, da prihiti vzlic današnjemu volilnemu naporu drevi čim največ posetnikov k zadnjemu koncertu dične naše „Glasbene Matice“!

— **Karol Pleško** †. Pogreb nadsvetnika gospoda Karola Pleškota je jasno pokazal, kako velikih simpatij in občnega spoštovanja je bil deležen pokojnik. Vse je hitelo, da izkaže pokojniku zadnjo čast. Udeležba pri pogrebu je bila ogromna in

sicer iz najboljših krogov ljubljanskih, kar bode težko zadeti rodbini vsaj v majhno tolažbo!

— **Družba sv. Cirila in Metoda** je imela svojo 117. vodstveno sejo dne 20. aprila t. l. v družinskih prostorih „Narodnega doma“. Začela se je ob 1/2, na 3. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), Frančišek Brežnik, Ant. Koblar (blagajnik), Martin Petelin, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Ivan Svetina, Anton Žlogar (tajnik); od nadzorništva: Oroslav Dolenec. Svojo odsotnost sta opravičila: Ivan Hribar in Ivan Murnik. Poročila upraviteljev sprejmo se v vednost. Obširno blagajnikovo poročilo o novi družbini posesti, t. j. o graščini s krasnim parkom na Muti, se je živahno odobravalo. Posloj se porabi za šolske namene. — Ko so se rešile nekatere došle prošnje in vsprejeli nasveti v razširjanju jedne šole in o ustanovitvi ljudske šole na štajerskem, zaključili prvomestnik sejo ob 1/2, 6. uri zvečer.

— **Jasni se.** Z Goriškega smo prejeli ter prijavljamo s primerno reservo naslednji dopis: „Kocka je padla. Politično društvo „Sloga“ je imelo sejo, kjer se je obračunavalo z Gabrščkom. Nasledek obračuna je bil, da je Gabršček izstopil iz odbora „Sloge“, kateri ni hotel več plesati po njegovem taktu. Gabrščeku je sledil jedini — dr. Tuma. Jasni se! Govori se, da sta državna poslanca dr. Gregorčič in grof Coronini kupila Obizizjevo tiskarno, kjer se bode tiskalo novo glasilo političnega društva „Sloga“. Na tak način se je goriška dežela rešila Gabrščka. — Bog in narod!“

— **Smešen nasprotnik!** Iz Celovca se nam piše: Zadnji teden polotila se je naših nemških sodeležanov strašna vznemirjenost. Tako so vsaj zatrjevali njihovi listi s škofovim vred, ki kaj rad naglašja, da je nemški, čeprav ima večinoma slovenske naročnike. Kaj se je pa tako groznega dogodilo? Po pomoti uradnika, kojemu niso tukajšne razmere zadosti znane, doposlane so se sodniji v Svincu slovenske tiskovine v uporabo. Nemški listi, ki zvedo vsako uradno tajnost, grozili so takoj z najhujšim odporom in agitirali že za protesten shod, katerega bi se baje udeležili sami Slovenci dotičnega sodnega okraja. A do tega ni prišlo. Zvedelo se je za pomoto in nemškim junakom je spet odleglo. Sedaj pa se bahajo, češ, zarohneli smo, pa se je vlada zblala slavizacije — s papirjem. Končno pristavimo, da je po zadnjem uradnem ljudskem štetju v navedenem sodnem okraju poleg 11 052 Nemcev 559 Slovencev, katerih je pa v resnici trikrat toliko. Vsi so v narodnem obziru brezpravni in Nemci brez izjeme to odobravajo.

— **Sprejem v c. in kr. infaterijsko kadetno šolo v Strassu na štajerskem.** V začetku šolskega leta 1899/900 (16. septembra) se sprejme v I. letnik infaterijske kadetne šole 30 do 50 dijakov gimnazijskih in realčnih. Sprejemni pogoji se dobe v knjigarni L. W. Sidel in sin (Dunaj, Graben) po 30 kr. Tudi je zapovedništvo imenovanega zavoda prijavljeno dajati ustno in pismeno.

— **Nesreča.** V Podrecah pri Št. Vidu je včeraj 18letni Anton Košenina padel z odra pri župni cerkvi in se ubil.

— **Detomor.** Žužemberskemu sodišču so izročili 33letno Terezijo Kužnik, katere mož je že sedem let v Ameriki. Terezija Kužnik je mati treh otrok in je obdolžena detomora.

— **Poštna zadeve.** Dne 8. majnika t. l. ima v Spletu v Dalmaciji društvo c. kr. poštarjev in poštinih upraviteljev za Kranjsko, Primorje in Dalmacijo XVIII. redno glavno skupščino ter ob enem II. letno skupščino društvene bolniške blagajnice c. kr. neeraričnega poštnege objekta. Na dnevnem redu se nahaja mej drugim tudi volitev društvenega odbora.

— **Herman Sudermann bolan.** Znameniti nemški dramatik in romanopisec Sudermann je jako nevarno zbolel. K velikanski nervoznosti se je pridružila še težka pljučnica. Baje k bolniku niti njegovo soproga ne sme.

— **Škandal v reškem gledališču.** V Reki se mudi že dva tedna neka operna družba ter daje predstave. Toda občinstvo ni bilo z njo zadovoljno, zato je najemnik gledališča angažiral novega tenorista Enzija

Ghilardinija in sopranistinja Julijo Tram-polesi. A tudi ta dva nista ugajala občinstvu, katero je bilo že pri prvi predstavi jako nezadovoljno z njima ter je zahtevalo od gledališkega najemnika, da ju zopet odpusti. Ker najemnik tega ni storil, je ljudstvo kričalo pri drugi operi, „Bajazzo“: „Doli z zastorom!“ V drugem dejanju pa so začeli žvižgati in upiti; sopranistinja je na odru omedlela, orkester je zaigral zadnjo arijo iz „Bajazzo“, potem je zastor pal, in ljudstvo se je počasi razšlo.

— **Veliki požari.** Kakor poročajo iz Lvova, je v Skali uničil ogenj 100 hiš. — V obližji mesta Iglo pa je zgorelo 50 oralov nasajenih mladih drevesc.

— **Starke — samomorilka.** Nedavno je na Dunaju 70letna Julija B. skočila iz tretjega nadstropja neke hiše, kjer je bila nekdanj hišnica, ter je takoj mrtva obležala. Pripoveduje se, da je često govorila, da se bode usmrtila; bržčas pa je v trenutni blaznosti skočila na cesto.

— **Roparji v Larisi.** Iz Aten poročajo, da so ujeli roparji bogatega trgovca Sulejmana iz Larise ter ga odpeljali na svoje domovanje v gore. Sedaj pa zahtevajo zanj 30.000 gld. odkupnine.

— **Angležinje kartalke.** Mej odličnimi Angležinjami se širi razvada kartanja. Dame kartajo mej seboj in z gospodi ter napravljajo cela premoženja. Vsak dan izjavi par soprogov, da niso plačniki za dolgove žen. S temi igalskimi dolgovi pa se širi tudi nemoralnost. Iz strahu pred soprogom in pred javnim škandalom poplačuje marsikatera kartalka svoj dolg s — častjo. Najžalostnejše pri vsem tem pa je, da so mej kartalkami tudi gospice, ki zapadajo ne-nravnosti in propalosti.

— **Linhanje v Severni Ameriki.** Iz Newnana v državi Georgia poročajo, da je tamošnje ljudstvo nekega zamorca živega opeklo; prej pa so mu odrezali ušesa in prste. Zamorca so namreč dolžili, da je nekega najemnika umoril ter njegovo ženo onečastil. Prvi čin je zamorec priznal, drugega pa je tajil. Guverner je skušal linhanje preprečiti, toda ni mogel. Ker se sedaj ljudstvo boji, da se bodo zamorci maščevali, je prosilo guvernerja vojakov.

— **Poštni uradi v Ameriki.** V severno-ameriški državi Marylandu so pred nekaj časa ustanovili poštne urade, kateri se premikajo. Narejeni so približno tako kakor naši omnibusi; na njih je pritrjena škrinjska za pisma. Na tem vozu sedi uradnik, kateri opravlja vse poštarske posle. Po poti prodaja znamke, prejema prtljago itd. Ti uradi poslujejo od sedmih zjutraj do petih popoldan ter prevozijo na dan 30 angleških milj.

Telefonična in brzojavna poročila.

Narodnim volilcem.

Zagorje ob Savi 26. aprila. Čestitamo k sijajni zmagi! Živela bela Ljubljana! Slava zavednim volilcem! Želimo jednak uspeh v drugem in prvem razredu. — Zagorski liberalci.

Idrija 26. aprila. K sijajni zmagi nad klerikalno črno vojsko kličemo zbrani napredni narodnjaki idrijski: Slava zavednim volilcem!

Karol grof Hohenwart †.

Dunaj 26. aprila. Danes zjutraj ob 5. uri je grof Karol Hohenwart umrl in sicer za otrpjenjem srca. Sinoči se je še prav dobro počutil in se do 11. ure razgovarjal s svojima sinoma. Ob 4. uri zjutraj mu je postalo slabše, a je kmalu zaspal in se ni več probudil. Za pogreb še ni ničesar odrejeno. Pokojnik je bil rojen 12. februarja 1824. leta. Leta 1860. je postal deželni predsednik v Ljubljani, leta 1868. je bil namestnik v Lincu, 7. februarja pa je bil imenovan ministerskim predsednikom ter kot tak poskusil ustvariti novo ustavo na podlagi federalizma. Poskus se ni posrečil, ker so se z Nemci združili tudi Madžari, ker je uplivala Pruska in ker je razen v Beustu imel nasprotnike celo v lastnem ministerstvu. Dne 30. oktobra 1871. je odstopil. Od leta 1873. je bil državni poslanec iz Kranjske in sicer do zadnjih volitev ter kot tak vodja nemških klerikalcev vseh vrst in slovenskih poslancev. Po zadnjih volitvah je bil poklican v gosposko zbornico. Pokojnik je zapustil vdovo, tri sinove in jedno hčer.

Dunaj 26. aprila. Vsi večerni listi prinašajo obširne nekrologe o grofu Hohenwartu, in sicer strogo politične. Vlada „Fremdenblatt“ izraža svoje veselje, da se Hohenwartu ni posrečila federalizacija Avstrije.

Oluchowski.

Dunaj 26. aprila. Minister zunanjih del, grof Oluchowski, se je danes vrnil iz Budimpešte. Uspeh njegovih pogajanj z ogersko vlado ni še znan.

Dež. zbor štajerski.

Gradec 26. aprila. V današnji seji dež. zbora je bilo predloženo poročilo o Poschovem predlogu glede porabe § 14.

Jezikovni zakon.

Praga 26. aprila. „Narodni Listy“ poročajo kot zagotovljeno, da predloži vlada zakon o jezikovnih razmerah pri avtonomnih uradih v s ankcijo, in da ni več dvoma, da izda vlada s § 14. jezikovni zakon.

Iz ogerskega parlamenta.

Budimpešta 26. aprila. V današnji seji poslanske zbornice je ministerski predsednik, Széll odgovoril na interpelacijo glede sestanka hrvatskih pravašev s slovenskimi klerikalci na Trsatu. Széll je rekel, da je bil sestanek sicer nedopusten, da pa nima nikakega večjega pomena. Nadalje je odgovoril tudi na interpelacijo glede brzojavke, katero so baje ogerski Rumuni poslali dr. Luegerju, ta pa jo je izročil cesarju. Széll je trdil, da taka brzojavka ni bila niti odposlana niti cesarju izročena.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

Baron je postal malo nesiguren. A prvi korak je bil storjen, obrniti se je bilo prepozno.

„Seveda,“ rekel je malomarno. „Gre se za malenkost! Jutri moram plačati menico za pettisoc goldinarjev.“

„No — in?“ segel mu je stari gospod strogo v besedo.

„In jaz sem ravno zdaj čisto na suhem!“

Predsednik deželne sodnije je skočil raz stol; navadna hladnokrvnost ga je zapustila. Je-li bil ta človek pri pameti?

„Jaz lastnim ušesom ne verujem,“ je rekel s prikrito jezo, „kako morete Vi —“

„Moj Bog,“ nosljal je oni, „to se vender lahko pripeti! Mi ne moremo shajati. In tako se potem kaj tacega primeri.“

Stari gospod se je le težko premagoval. Kako razumevanje življenja je bilo to! Kaj ni do sedaj nič o tem zapazil? In vender se je vršila vsa stvar neposredno poleg njega, hiša pri hiši, skoraj pred očmi! Kako je bilo to mogoče?

„Dal sem Asti veliko doto,“ začel je zdaj, „skoraj preveliko za moje razmere. Kakor vidim, je sreča, da sem jo zavaroval. Zato moram reči, da mi je popolnoma nerazumno, kako ste mogli do tega priti!“

Baron je zganil z ramami. „Mi smo le stanu primerno živeli,“ je rekel mirno, stresaje pepel od smodke.

„Vaša dolžnost je bila,“ jezil se je sodni predsednik, „se po razmerah urediti. To bi bili tudi lahko storili, ker Vam moje premoženje ni bilo neznano. Jaz sem vselej odkrito z Vami govoril. Tega, kar imam, dobila je Asta že večjo tretjino, mej tem ko je bil ostanek mojima mlajšima hčerama namenjen. Jaz sam, to veste, živim o svoji plači kot sodnik. In da sem to, kar mi je o tem preostajalo, vedno rad mojim otrokom dal, to Vam je isto tako dobro znano. To smatram za očetovsko dolžnost, da v slučajih sile — seveda le v takih! — pomagam, kolikor mogoče! A ravno zato, ker ste razmere, ker ste mene spoznali, bili ste moralčno, kakor juridično vezani, da se po tem ravnote! Pri tem bi bili prav lahko stanu primerno živeli. Le vsled neodpustne lahkomišelnosti bilo je mogoče, da ste prišli v skrb. In še menice! V tej visočini — to je nezaslišano!“

Porogljivo je zmignil baron z ustmi. Navihal si je brke ter z roko mignil, kakor častnik, ki odslovi vojaka.

(Dalje prih.)

Darila.

Za bolnega pesnika g. D. K. so poslali našemu uredništvu gospa Vilharjeva na Kalcu 5 gld., g. dr. Volčič 11 gld. v Novem mestu in g. Josip Stelč v Kamniku 2 gld. 50 kr., skupaj 18 gld. 50 kr. Najlakrejšja zahvala!

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljenja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki se dobi za nizko ceno in kateri upliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljenja. Originalna škatlica 1 gld. a. v. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekar A. MOLL, ces. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj kot dve škatlici se ne pošlje naravnost. 1 (59—6)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 21. aprila: Marija Elsner, zasebnica, 90 let, Gosposke ulice št. 4, ostarelost. — Olga Peterlin, mizarjeva hči, 4½ leta, Vodmat št. 25, vnetje trebušne mrene.

22. aprila: Ivan Potočnik, zasebnik, 21 let, Sv. Petra cesta št. 5, jetika. — Jožefa Marinič, krojačeva žena, 34 let, Opekarska cesta št. 25, jetika.

23. aprila: Karol Pleško, c. kr. sodnijski nadsvetnik v pok., 64 let, Križevniške ulice št. 2, kap. — Leopold Čarman, sprevidnik sin, 4 mesece, Vodmat št. 64, božjast.

V deželni bolnici:

Dne 20. aprila: Ana Nagode, dninarjeva žena, 52 let, jetika.

Dne 21. aprila: Marjana Verčič, gostija, 76 let, ostarelost. — Marjana Kofler, dninarica, 70 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Podoba v 4 urah
25.	9. zvečer	731.9	9.1 sr. jzhod	pol. oblač.		
26.	7. zjutraj	730.7	6.4 sl. jzhod	oblačno		
	2. popol.	727.9	11.6 sl. ssvzh.	dež		

Srednja včerašnja temperatura 9.4°, normala: 11.3°.

Dunajska borza

dné 26. aprila 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100 gld. 80 kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100 „ 30 „
Avstrijska zlata renta.	119 „ 45 „
Avstrijska krona renta 4½%.	100 „ 50 „
Ogerska zlata renta 4½%.	119 „ 65 „
Ogerska krona renta 4½%.	97 „ 25 „
Avstro-ogerske bančne delnice.	920 „ „
Kreditne delnice.	356 „ 75 „
London vista.	120 „ 42½ „
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58 „ 95 „
20 mark.	11 „ 78 „
20 frankov.	9 „ 56 „
Italijanski bankovci.	44 „ 45 „
C. kr. cekini.	5 „ 68 „

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Slovensko pisateljsko društvo v Ljubljani, naznanja tužno vest, da je gosp.

Karol Kette

(786) slovenski pisatelj

po dolgi in mučni bolezni danes ob 9. uri zjutraj, previden s svetotajstvi, izdihnil svojo blago dušo.

Truplo pokojnika se bo v četrtek, dne 27. t. m. ob 6. popoldne v hiši žalosti na Poljanskem trgu št. 2. blagoslovilo in potem na pokopališču pri sv. Krištofu položilo k zadnjemu počitku.

V Ljubljani, dne 26. aprila 1899.

Št. 4618.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje

službi okrožnih zdravnikov

in sicer:

1. za zdravstveno okrožje v Metliki z letno plačo 700 gld.,
2. za zdravstveno okrožje Kočevska Reka z letno plačo 800 gld.

Prosilci za jedno teh služb pošljejo naj svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 15. maja t. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, opravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralno pa se bo le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 20. aprila 1899.

Zahvala.

Ako nas je moglo v dnevih najbridkejših žalosti povodim boleznin in smrti našega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga, oziroma očeta, brata, zeta, svaka in strica, gospoda

Karola Pleška

c. kr. višje-sodnega svetnika v p. itd.

sploh kaj tolažiti, bili so to nebrojni dokazi srčnega, gniljivega sočutja, katere smo prejeli od vseh strani, kot ravno toliko znakov ljubezni in spoštovanja do našega blagega pokojnika.

Srce nam torej narekuje najsrčnejšo zahvalo vsem onim, kateri so si prizadevali nas v naši tugi utolažiti in so v tako obilnem številu spremili predragega rajnika k poslednjemu počitku.

Prav posebno se pa še zahvaljujemo č. gg. pevcem za gniljivo petje in darovalcem krasnih vencev. Vsem prav srčni „Bog povrni!“

V Ljubljani, dne 26. aprila 1899.

(787)

Žalujoci ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze sočutja, katere sem prejela od blizo in daleč, ustmeno in pismeno vsled prerane smrti svojega edinega, čez vse ljubljene sina, gospoda

Ivana Potočnik-a

se mi ni moglo vsakemu posebej zahvaliti, izrekam torej s tem vsem ljubim sorodnikom posebno rodbini Pečnikov, prijateljem in znancem, kateri so me tolažili in nepozabnega, draga ranjega spremili k večnemu počitku, dragovalcem krasnih vencev, gospodom teologom in slavnemu pevskemu društvu „Slavec“ za krasno gniljivo petje, vsem gospodom pekovskim pomočnikom, kateri so nosili krasne vence ali so ga tako spremili na zadnji poti, svojo najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 26. aprila 1899.

Marija vdova Potočnik.

Dober konj

temno rujav 4½ leta star, 15 pesti visok se vredno proda.

Izve se (771—2)

Prešernove ulice 52, II. nadst.

Boljše stanovanje

s tremi sobami in dvema vhodoma išče se za 1. avgust t. l.

Ponudbe pod A. B. C. poste restante Liubljan.

(772—2)

(779—1)

Sveže Kulmbachsko pivo

v steklenicah

priznano zdravilo in krepilo za bolnike

je v zalogi trgovine (21—95)

Kavčič & Lillog pri „Zlatoregu“.

Kuharico

priljetnejšo, izvedeno, išče od 15. majnika t. l. častniška menaža 22. polka v Zadru. Zahteve plače za prireditve obeda in večerje je s ponudbo in spričevali poslati direktno. (785—1)

Prva kranjska zaloga klavirjev.

Popolnoma nov (črn), brezhiben

koncertni klavir

s križastimi strunami, slonokosteno klaviaturo, okovanim železnim glasovnikom, sedmerim železnim okrižjem, široko železno ploščo in zvočnimi luknjami, izbornega glasu in od slovite dunajske firme (osebno izbran) se po primerni ceni proda.

Nadalje so vedno na skladišču jako fini kratki in Mignon-klavirji in pianino

in sicer na prodaj ali se izposojajo.

Ceneje vrste kratkih klavirjev in stari preigrani klavirji so tudi v zalogi.

Priporočam se za ubiranje klavirjev tudi na deželo.

Z velespoštovanjem (782—1)

Ferd. Dragatin

ubiralec klavirjev, Florijanske ulice št. 50.

Največjo izber

elegantnih

(635—5)

solnčnikov priporoča po najnižjih cenah L. Mikusch Mestni trg št. 15.

Mlada koza

ki ima dobro mleko, je na prodaj na Sv. Petra cesti št. 5. (789—1)

Šivilja

za ženske obleke vsprejme se takoj. — Več se izve v Kolizeju vrata št. 1. (780)

Tukajšna zavarovalna pisarna sprejme takoj (770—2)

pomožnega uradnika

z lepo pisavo in primerno izobražbo.

Lastnoročno pisane ponudbe pošiljajo naj se pod naslovom „Pomožni uradnik“ upravnistvu „Slovenskega Naroda“.

Ker se sezija koncu bliža, prodajava vse

konfekcijske

(767—2)

predmete

po sdatno znižanej ceni.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice št. 9.

Ivan Kordik

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10—14

priporoča svojo bogato zalogo

jedilne priprave

nožev, vilic in žlic iz britanskega jekla, alpeke ali alpeke-srebra priv. dunajske tovarne „W. Bachmann & Comp.“.

Na izbero so tudi

žlice iz alpeke, 12 kom. od gld. 4.30 naprej.

žličice „ 12 „ „ 2.20 „

Namizni svečniki

iz alpeke, čisto bele kovine, par 21 cm visokih gld. 2.—

„ 23 „ „ 2.30 „

„ 25 „ „ 2.40 „

Prav cenó se dobó noži in vilice z roženim

(599—11) ali koščenim ročajem.

Oddelek za sukna

firme

Kastner & Öhler, Gradec

razpošilja

(644—7)

štajerski in tirolski loden

135—140 cm širok, 135, 215, 240, 360 kr. m. Te kvalitete so preizkušeno dobre in so posebno pripravne za

praktična in elegantna oblačila.

Črno in modro česljano blago, kakor tudi chevioti, v izbornih kakovostih od 2 gld. naprej.

Modno blago, sukno za livreje in vozove itd. itd. le v najboljših kvalitetah.

Vzorci brezplačno in franko.

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakekoli množino

zidarske opeke

zarezane strešne opeke (Strangfalzzegel) rudeče in črne, z zraven spadajočo

stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz vlitnega železa

lončene peči in štedilnike

lastnega izdelka

Roman-cement

lastnega izdelka

Dovški portland-cement

kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

Najnižje cene!!!

(672—4)

Doering^{ovo} milo SOVO. (444—8)

Izmej najfinjših toaletnih mil najcenejše in najmilejše.

Za umivanje porabno za

dame

kakor tudi kot

milo za otroke

jako priporočljivo.

Povsod na prodaj po 30 kr.